

2018-10-29

Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Antagen av Ks § 102/2018

Fastställt av: Kommunstyrelsen

För revidering ansvarar: Sociala avdelningen

För ev. uppföljning ansvarar: Sociala avdelningen

Dokumentet gäller för: Kommunens samtliga nämnder och avdelningar

Dokumentet gäller t.o.m.: Till vidare

Diarienummer: 2018/502 70

**Bräcke
kommun**

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Innehållsförteckning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Riktlinjer för provning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen	4
Allmänt	4
Serveringstillstånd (Alkohollagen 8 kap 10 §)	5
Sökandens lämplighet (Alkohollagen 8 kap 12 §)	5
Serveringsställets lämplighet (Alkohollagen 8 kap 15 §).....	6
Servering i teater eller konsertlokal (paustillstånd).....	7
Provsmakning	7
Kryddning av spritdryck.....	7
Olägenheter ur alkoholpolitisk synpunkt (Alkohollagen 8 kap 17 §).....	8
Återkallelse av serveringstillstånd (Alkohollagen 8 kap 17-18 §§).....	8
Serveringstider	9
Serveringsansvarig	9
Tillsyn	9
Restauranginspektion	10
Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten.....	11
Tillfälligt tillstånd för servering till slutna sällskap.....	12
Dödsfall och konkurs (Alkohollagen 9 kap 12 §)	13
Happy hour	13
Uteserveringar	14
Spel- och sexklubbar	14
Detaljhandel och servering av öl klass II	14
Försäljning.....	14
Servering	14
Försäljning och servering	15

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Försäljning av tobak och nikotinläkemedel.....	15
Regler och bestämmelser för försäljning av tobak.....	15
Regler och bestämmelser för försäljning av nikotinläkemedel	16
Remissinstanser	16
Polismyndigheten	16
Bygg- och miljönämnden.....	16
Skattverket och Kronofogdemyndigheten	16
Övriga	17
Ansvarsfull alkoholservering	17
Handläggningstider	17

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen ersätter styrdokumentet Riktlinjer för servering av alkoholdrycker samt servering och försäljning av öl klass II, Tillsyn och avgifter, antaget av kommunfullmäktige § 57/2011.

Allmänt

Alkohollagen (2010:1622) är en social skyddslagstiftning som i första hand syftar till att minska konsumtionen och motverka alkoholens skadeverkningar. Sociala hänsyn ska därför ha företräde framför företagsekonomiska och näringspolitiska. Allmänna grundsatser för serveringspolitiken är att ordning, nykterhet och trevnad skall råda vid servering. Alkohol-politiska olägenheter av restaurangers alkoholservering ska motverkas.

Serveringstillstånd kan gälla spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker.

Sociala utskottet i Bräcke kommun ansvarar för tillståndsgivning, tillsyn och sanktionsärenden för serveringstillstånd enligt alkohollagen SFS 2010:1622.

Kommunen har tillsammans med polismyndigheten huvudansvaret för den omedelbara tillsynen av restaurangverksamheten. Kommunen har också huvudansvar för servering och detaljhandel med öl klass II.

Enligt EU:s rättsregler skall kriterier vid tillståndsgivning:

- Vara objektiva och icke diskriminerande.
Det skall innebära en garanti för den tillståndssökandes rättssäkerhet och lika behandling.
- Fodra lagstöd.
Tillståndsgivningen skall bygga på i lag angivna grunder, prövningen baseras på lag, förordning eller myndighetsföreskrifter fastställda kriterier.
Besluten kan överklagas i domstol.
- Vara förutsägbara.
De skall vara publicerade och i förväg kända

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Serveringstillstånd (Alkohollagen 8 kap 10 §)

(permanent, under viss tid eller tillfälligt)

Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligen till den kommun där tillståndet ska verka.

Tillstånd ges utifrån följande kriterier:

- Sökandens lämplighet (AL 8 kap 2 §)
- Serveringsställets lämplighet (AL 8 kap 12 §)
- Olägenheter ur alkoholpolitisk synpunkt (AL 8 kap 17 §)

Sökandens lämplighet (Alkohollagen 8 kap 12 §)

För bedömning av sökandens personliga lämplighet att bedriva serveringsverksamhet ska en så kallad vandelsprövning göras samt en prövning av sökandens ekonomiska lämplighet.

Sökanden ska själv visa att hen är lämplig att meddelas tillstånd att servera alkoholdrycker.

Vid bedömningen ska det beaktas om sökanden är skyldig till brott eller har brutit mot exempelvis alkohollag, skattelag eller annan lagstiftning.

Sökandens kunskaper i svensk alkohollagstiftning och serveringsverksamhet ska styrkas genom att den sökande genomgår ett prov i alkohollagen vid den kommun där tillståndet ska gälla. Kommunen ska använda prov framtagna av Statens folkhälsoinstitut. Prov avläggs via dator. Kommunens alkoholhandläggare skall närvara under provets gång.

Kunskapsfrågorna fördelas på följande fyra områden:

1. alkoholpolitik
2. bestämmelser om servering
3. bestämmelser om tillsyn, och
4. bestämmelser om mat och utrustning

Tiden för skriftligt prov är högst 90 minuter och hjälpmedel är inte tillåtna. Undantag får göras om den sökande tidigare har avlagt prov eller redan tidigare har ett tillstånd i den egna kommunen som minst motsvarar den aktuella ansökan och vars kunskaper det inte finns några skäl att ifrågasätta. Kommunen får dessutom göra undantag från skyldigheten att genomgå kunskapsprov vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap om ansökan avser ett enstaka tillfälle.

En avgift för kunskapsprov på 1200 kr skall erläggas av sökande i samband med skrivning av provet. I kostnaden ingår tre skrivtillfällen där den sökande har tre chanser på sig att få ett godkänt resultat. Ett godkänt prov gäller fr.o.m. dagen det skrivs och 3 år framåt. Efter 3 år skall ett nytt prov erläggas om serveringstillstånd fortfarande är aktuellt.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Sökanden ska även ha god kännedom om de rådande arbetsmarknadslagar som gäller för restaurangverksamhet.

Kommunen tar med stöd av 8 kap 10 § alkohollagen ut en ansökningsavgift. Vid avslag återbetalas ej ansökningsavgiften.

Tillsammans med den skriftliga ansökan ska sökanden uppvisa/bifoga:

- Kvitto på inbetald ansökningsavgift
- Utdrag från kronofogdemyndigheten
- Intyg från skatteverket om moms- och arbetsgivarregistrering
- Intyg om utbildning och anställningar
- Hyreskontrakt/köpeavtal för serveringsstället
- Finansieringsplan/budget över rörelsen 1 år framåt
- Registreringsbevis från bolagsverket
- Personnummer utdrag från bolagsverket
- Personbevis från skatteverket
- Ritningar över serveringslokalen
- Godkännande från miljö- och hälsoskydd/bygg- och miljökontoret
- Anmälan om serveringsansvarig personal
- Konkursfrihetsbevis avseende bolag (och delägare) från bolagsverket

Serveringsställets lämplighet (Alkohollagen 8 kap 15 §)

Ett permanent serveringstillstånd till allmänheten året runt eller årligen under viss tidsperiod får meddelas endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Köksutrustningen ska hålla en viss standard ska vara av sådan karaktär att lagad eller tillredd mat i ett varierat utbud samt i tillräcklig omfattning kan tillredas. Vanliga lägenhetsspisar och mikrovågsugnar för uppvärmning av prefabricerade matvaror kan därför inte anses tillräckligt.

Såväl förrätter och huvudrätter som efterrätter ska kunna erbjudas. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter under hela serveringstiden.

Att maten ska vara lagad eller tillredd innebär att råvaror på något sätt förädlats. Enbart sallader eller smörgåsar är inte tillredd mat i lagens mening och tillgodoser inte heller kravet på ett varierat utbud av maträtter. Det ska inte vara något nödvändigt krav att varma rätter kan serveras, förutsatt att matutbudet och förhållandena i övrigt har den allmänna standard som krävs för serveringstillstånd. Serveringstillstånd kan inte medges om enbart enklare anrättningar såsom t.ex. smörgåsar, hamburgare eller varm korv med bröd erbjuds. Det innebär att gatukök, caféer, och liknande enklare serveringsställen inte kan komma ifråga för serveringstillstånd.

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Efter klockan 23.00 ställs inte lika höga krav på variation och allsidighet och matutbudet kan begränsas till ett fåtal enklare rätter, exempelvis kalla maträtter eller maträtter som värms i mikrovågsugn. Enbart chips eller nötter är inte tillräckligt.

Lokalen ska vara godkänd av räddningstjänsten samt av kommunens bygg- och miljönämnd.

Bygg- och miljönämndens bedömning av lokalens livsmedelstekniska förutsättning ska inhämtas. Viktigt är att de av nämndens yttrande framgår om lokalen med köksutrustning, beredningsytor och övriga förutsättningar har tillräcklig kapacitet för en allsidig matlagning. De ska även beakta serveringsställets läge, eventuell risk för störningar för omgivningen eller sanitära olägenheter.

Räddningstjänsten ska bedöma om lokalen är lämplig för sitt ändamål utifrån brandsäkerhetssynpunkt.

Serveringslokalen ska vara lätt överblickbar för personalen. Det ska finnas ett tillräckligt stort antal sittplatser för matgäster. Lokal och möblering ska vara av rimlig standardrestaurangmiljö.

En drinkbar ska vara en mindre väsentlig del av serveringsstället och inrättas i nära anslutning till matsalen.

Vid ombyggnation av serveringsstället som medför en väsentlig ändring av serveringslokalen krävs ett särskilt tillstånd av kommunen.

Servering i teater eller konsertlokal (paustillstånd)

Enligt 8 kap 15 § alkohollagen får tillstånd meddelas för servering av vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker utan krav på att lagad mat tillhandahålls. Serveringen får dock endast ske under pauser i föreställningen och då i foajé till teater eller konsertlokal.

Provsmaakning

Tillstånd att anordna provsmakning av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker vid arrangemang riktade till allmänheten är tillåten under förutsättning att arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som omfattar de drycker som provsmakningen avser samt den lokal där provsmakningen ska äga rum. Tillståndshavaren ska innan arrangemanget äger rum göra anmälan till kommunen.

Den som tillverkar egna alkoholdrycker från råvaror som produceras på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd har rätt att vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning av dessa drycker efter anmälan till kommunen.

Kryddning av spritdryck

Den som har ett stadigvarande tillstånd att servera spritdrycker har, efter anmälan till kommunen, rätt att krydda spritdryck för servering som snaps i den egna serveringsrörelsen.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Olägenheter ur alkoholpolitisk synpunkt (Alkohollagen 8 kap 17 §)

Det finns igen generell ”rätt” att få ett serveringstillstånd. Kommunen ska lägga stor noggrannhet vid bedömandet om riskerna för eventuellt alkoholpolitiska olägenheter.

Varje ansökan prövas individuellt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Serveringstillstånd får vägras om serveringen kan befaras medföra olägenheter från alkoholpolitisk synpunkt, även om övriga krav är uppfyllda. Serveringstillstånd till nöjesanläggningar med speciell inriktning på ungdomlig publik, i närheten av skolor, ungdomsgårdar eller där många ungdomar samlas ska bedömas med stor restriktivitet.

Detta gäller också vid tillståndsprövningen för servering på eller vid idrottsanläggningar eftersom samhällets grundläggande alkoholpolitiska värdering är att idrott och alkohol inte är förenligt.

Alkoholpolitiska olägenheter anses föreligga:

- I de fall polismyndigheten avstyrker ansökan med hänvisning till kända ordningsproblem på serveringsstället eller i dess omedelbara omgivning.
- I de fall bygg- och miljönämnden avstyrker ansökan med hänvisning till att närboende utsätts eller riskerar utsättas för störningar från serveringsstället.
- I de fall kommunen känner till, eller har skäl att befara, missförhållanden på eller intill serveringsstället eller sökandens bristande lämplighet.
- Om sökanden är känd för, eller kan befaras, komma att driva en drogliberal verksamhet eller annat som inte är förenligt med seriös restaurangverksamhet.
- Om sökanden är känd för att, eller kan befaras, underlåta att rätta sig efter myndigheters föreskrifter eller inte ta det ekonomiska ansvar som följer av verksamheten.
- Kommunen kan också neka serveringstillstånd om serveringsstället ligger i speciellt alkoholkänsliga områden där en etablering medför risk för alkoholpolitiska olägenheter.
- Vid bedömningen bör uppmärksammas att överetablering av serveringsrörelser kan medföra risker för all för stor konkurrens och därmed medföra oseriös verksamhet, till exempel bristande ålderskontroll.

Återkallelse av serveringstillstånd (Alkohollagen 8 kap 17-18 §§)

Avviker den bedriva serveringen av alkoholdrycker från lag, föreskrifter eller meddelade villkor, om tillståndshavaren tillåter brottslig verksamhet på serveringsstället eller om tillståndet inte längre nyttjas ska kommunen återkalla serveringstillståndet.

I stället för återkallelse kan tillståndshavaren enligt 8 kap 17 § alkohollagen meddelas en erinran, eller i allvarigare fall eller vid upprepade överträdelser en varning.

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Serveringstider

Enligt alkohollagen är normaltiden för servering av alkoholdrycker mellan kl. 11.00 och 01.00. Kommunen får besluta om andra tider för servering. Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens slut.

I Bräcke kommun medges serveringstiden av alkoholdrycker längst till och med kl. 02.00.

Om det föreligger olägenheter enligt remissyttrande från bygg- och miljönämnden eller polismyndigheten kan kommunen besluta om annan serveringstid.

Serveringstid för uteservering ska begränsas till kl. 22.00 om risk föreligger för störning av närboende eller andra olägenheter.

Serveringstid för restauranger belägna i bostadsområden där risken för störningar för närboende är stort får ej vara längre än kl. 01.00.

Serveringstid till kl. 02.00 kan meddelas restauranger som ej är så belägna att störningar av närboende kan uppkomma.

Senare serveringstid än kl. 02.00 ska ej medges på grund av ökad risk för alkoholpolitiska olägenheter.

Polismyndighetens och bygg- och miljönämndens yttrande avseende serveringstider skall vara tungt vägande vid bedömning.

Serveringsansvarig

På serveringsställe där serveringstillstånd gäller ska tillståndshavaren eller av honom utsedd serveringsansvarig person utöva tillsyn över serveringen och vara närvarande under hela serveringstiden.

Den som är serveringsansvarig ska ha fyllt 20 år och med hänsyn till sina egna egenskaper och övriga omständigheter vara lämplig för uppgiften.

Tillståndshavaren ska till tillståndsmyndigheten anmäla den eller de personer som har utsetts att ansvara för uppgiften.

För servering av starköl, vin och spritdrycker får endast sådan personal anlitas som är anställd av tillståndshavaren eller som är inhyrd från ett bemanningsföretag. Restaurangskolor med serveringstillstånd får dock i utbildningssyfte anlita restaurangskolans elever.

Tillsyn

Kommunen har, tillsammans med polismyndigheten, ansvaret för den direkta tillsynen av restauranger. Kommunen har även ansvaret för tillsyn av detaljhandel och servering av öl klass II. Regeringen betonar värdet av en väl fungerande tillsyn.

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Tillsynen i kombination med möjligheter till sanktioner är ett viktigt instrument för att restaurangverksamheten skall bedrivas enligt gällande lagar och bestämmelser.

För en effektiv och smidig tillsyn fördras att kommunen har ett nära samarbete med polismyndigheten.

Kommunens ambition är att tillsyn ska genomföras vid varje serverings- och försäljningsställe minst en gång varje år.

Det finns olika typer av tillsyn:

Inre tillsyn avser kontroll av uppgifter från olika myndigheter, främst frågor av ekonomisk art, men även uppgifter om tillståndshavarens vandel, övervakning av restaurangernas marknadsföring i annonser, mottagande av tips från allmänheten, etc. Ett ömsesidigt och väl utvecklat samarbete med olika myndigheter såsom skatteverket, kronofogdemyndigheten och polismyndigheten men även länsstyrelsen och räddningstjänst är en förutsättning för att uppnå en bättre restaurangtillsyn. De tre förstnämnda statliga myndigheterna ska lämna de uppgifter, som tillståndsmyndigheten behöver för fullgörande av sina uppgifter.

Yttre tillsyn innebär kontroll av att restaurangens alkoholservice sker i enlighet med gällande tillstånd och inte bryter mot gällande lagar och riktlinjer. Viktiga delar i tillsynen är bedömningar av ordningsläget i och utanför restaurangen, graden av berusning hos gästerna och kontroll av att servering till underåriga inte bedrivs. Andra exempel på yttre tillsyn är att serveringsansvariga finns på plats, kassarutiner, marknadsföring av alkoholdrycker inne i restaurangen, personalens anställningsformer, personalliggare och brandsäkerhet.

Mycket av den *inre* tillsynen kan göras på kontorstid vid skrivbordet medan den *yttre* tillsynen förutsätter inspektion på restaurangen företrädesvis på kvälls- och nattetid.

Förebyggande tillsyn. En annan viktig del av tillsynen är förebyggande arbete i form av information till och medverkan i utbildningsinsatser för restaurangägare och personal. Den kan bestå av framställande av informationsmaterial och möten med tillståndshavare, personal, ordningsvakter och detaljhandel som målgrupp. Syftet är att ge råd och vägledning för att förebygga problem samt för att tillståndshavaren aldrig ska kunna åberopa okunskap om vad som gäller på alkoholområdet.

Restauranginspektion

Det som kallas restaurangtillsyn innehåller flera viktiga delar. En är det förebyggande arbetet i form av information och medverkan i utbildning för restaurangägare och personal. Detta arbete bör ständigt utvecklas. Det gäller vidare att utarbeta ett lämpligt informationsmaterial för restauranger och om försäljning av öl klass II.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Under senare år har nedanstående orsaker inom restaurangbranschen varit de vanligaste skälen när olika sanktioner tillgripits vid konstaterade missförhållanden:

- Servering till minderåriga
- Servering till berusade och överserverade gäster
- Föreståndare/ersättare ej närvarande
- Brott mot serveringstider
- Brott mot gällande lagstiftning vad avser reklam och marknadsföring
- Ekonomiska oegentligheter

Några av tillsynsbesöken bör till sin karaktär vara omfattande och innehålla en verklig genomgång av den enskilda restaurangens försäljning, redovisning och rutiner. Tillståndsmyndigheten har nämligen rätt till i det närmaste fullständig insyn i företag med alkoholservice.

En förutsättning för ett bra arbete är en öppen dialog med restaurangnäringen om mål och innehåll i tillsynsarbetet och att de regelbundet genomförs restaurangtillsyn.

Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten

Tillfälligt tillstånd för alkoholservice till allmänheten kan normalt gälla för någon eller några dagar upp till två månader, samt som en del i ett större seriöst arrangemang. Serveringsstället skall tillhandahålla lagad eller tillredd mat samt alkoholfria alternativ. Den som ansvarar för serveringsverksamheten ska vara fyllda 20 år samt vara kunnig och lämplig för uppgiften samt ha branscherfarenhet eller utbildning i alkohollagen.

Denna typ av tillstånd ska i första hand förbehållas näringsidkare på orten som redan är innehavare av serveringstillstånd. Inriktningen ska vara överensstämmande med vanlig restaurangverksamhet och ej enbart dryckesinriktad. Vid beslut om tillstånd ska de alkoholpolitiska olägenheterna med dess sociala konsekvenser vara styrande för bedömningen.

Stor återhållsamhet bör gälla vid ansökningar om tillfälliga serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang eller arrangemang som främst riktar sig till en ungdomlig publik.

Ansökan om tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten ska inges till kommunen minst en månad i förväg.

Som villkor för tillfälliga tillstånd gäller:

- Alkoholservice skall vara en naturlig del av ett större arrangemang.
- För tillstånd krävs att kraven från andra myndigheter såsom polis, bygg- och miljönämnden och räddningstjänst är uppfyllda och att rätten till markupplåtelse beviljats.
- Tillagad eller tillredd mat ska kunna tillhandahållas under hela serveringstiden - minst ett par rätter av varierad karaktär - och i enlighet med redovisad meny. Godkännande av hanteringen krävs.

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

- Serveringen ska bedrivas i en avgränsad serveringsyta, under tak eller som ren uteservering. Serveringsytan ska vara tydligt avgränsad och det skall finnas tillfredställande antal sittplatser vid bord för det antal personer som finns inom serveringsytan.
- Betyggande tillsyn över serveringen måste garanteras. I denna ingår att servering och konsumtion av alkohol enbart sker inom avgränsad serveringsyta.
- Servering av alkoholdrycker medges i dessa fall längst till kl. 02.00.
- Kassa med vanliga kassarutiner krävs.
- Tillståndsmyndigheten kan kräva särredovisning av verksamheten.
- Vid denna typ av tillstånd medges endast servering av starköl och vin.
- Eventuellt tältmaterial ska vara godkänt av räddningstjänsten.
- Ordningvakter för förordnande som svarar för ordningen, vilken tjänstgör på den serveringsansvariges direktiv och ansvar, kan där kommunen så bedömer ställas som villkor för serveringen.

Tillfälligt tillstånd för servering till slutna sällskap

Vid handläggningen ska det klart framgå att tillstånd ej meddelas till verksamhet som enligt ordningslagen betraktas som offentliga.

Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse, såsom i en förening eller annan sammanslutning, utöver ifrågavarande tillställning med alkoholserving. Vid varje tillfälle då alkoholserving till slutet sällskap sker ska arrangören veta exakt vilka personer som deltar - det ska finnas en bokning gjord i förväg - uppgifter som har lämnat om grupp/sällskap och antal personer. Det är inte tillåtet att en grupp eller ett sällskap bildas i serveringslokalen.

Annonsering om evenemanget i massmedia, via annonsblad, affischer och liknande är inte tillåten.

Tillagad eller tillredd mat ska kunna tillhandahållas under hela serveringstiden och bestå av minst tre rätter av varierad karaktär i enlighet med redovisat matutbud.

Förening eller stiftelse som söker tillstånd ska ha en tillfredställande organisation. Den ska dessutom ha ett namn som kan särskiljas från andra och ha antagit stadgar och styrelse. Sökande som tilldelats organisationsnummer av skattemyndigheten ska redovisa detta.

Till ansökan ska det bifogas stadgar, styrelsens sammansättning och senaste verksamhetsberättelsen.

Företag kan meddelas serveringstillstånd i samband med personalfester och dylikt. Tillstånd fodras dock ej för tillfallen då alkoholdryck bjuds på, såsom kanske vid representation i egen lokal eller av arrangör vid invigning av mäsas.

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet och uppbär kommunalt aktivitetsstöd medges ej tillstånd till alkoholservering.

Även andra restauranger och företag kan beviljas tillfälligt tillstånd avseende slutet sällskap. Dock måste vid yrkesmässig servering lagens krav avseende lämplighet och bygg- och miljönämndens godkännande för verksamheten redan från början vara uppfyllt.

För näringsidkare med gällande tillstånd till servering av alkoholdrycker ska en kort handläggningstid av kommunen eftersträvas. För övriga sökanden ska ansökan om tillfälligt tillstånd för servering till slutet sällskap inges senast 14 dagar innan tillställningen äger rum.

Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap utfärdas vid maximalt 12 enstaka tillfällen till den sökande per år med undantag av yrkesmässig verksamhet och festvåningsverksamhet.

Enligt 8 kap 1 § alkohollagen får servering av starköl, vin och spritdrycker endast ske om tillstånd har meddelats. Efter ändringar i alkohollagen som gäller från 1 januari, 2011 står att ”serveringstillstånd krävs dock inte om serveringen:

1. avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer,
2. sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna,
3. äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.”

Samtliga tre punkter måste vara uppfyllda för att servering ska kunna ske utan serverings-tillstånd.

Dödsfall och konkurs (Alkohollagen 9 kap 12 §)

Om den som fått serveringstillstånd avlidit eller fått förvaltare enligt föräldrabalkens 11 kap 7 § med uppdrag som omfattar rörelsen, och dödsboet eller förvaltaren vill fortsätta rörelsen, ska anmälan göras hos kommunen. Anmälan ska ha kommit in senast två månader efter dödsfallet eller beslutet om förvaltare. Har anmälan inte kommit in inom denna tid, upphör tillståndet att gälla.

Vid konkurs upphör tillståndet omedelbart att gälla. Ansökan från konkursförvaltare eller konkursbo måste ske och kan behandlas utan remissarbete. Ansökan från konkursförvaltare ska behandlas med förtur. Tillståndet begränsas till en kortare tid och ansökan behandlas med förtur.

Happy hour

Vid tillfällig nedsättning av priset på alkoholdrycker ska motsvarande prisnedsättning ske på hela matutbudet, eller ett rimligt antal maträtter. Vid sådan prisnedsättning får inte starkare alkoholdryck gynnas prismässigt.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Uteserveringar

Serveringstillstånd till uteserveringar kan medges endast om uteserveringen ligger i direkt anslutning till den befintliga serveringslokalen och att uteserveringen bedrivs på en avgränsad yta. En uteservering som enbart består av en drinkbar meddelas ej tillstånd. Serveringsytan ska upptas av sittplatser och bord.

Spel- och sexklubbar

Serveringstillstånd meddelas ej spel- och sexklubbar.

Detaljhandel och servering av öl klass II

Det som populärt kallas folköl och som i alkohollagen heter öl klass II är en maltdryck vars innehåll överstiger 2,25 volymprocent men inte 3,5 volymprocent. Servering av eller detaljhandel med öl klass II är tillåten om verksamheten bedrivs i en lokal som är godkänd som livsmedelsanläggning enligt bestämmelser som meddelats med stöd av livsmedelslagens 22 § och att mat samtidigt serveras eller säljs.

Den som bedriver detaljhandel eller servering av öl klass II ska anmäla verksamheten till kommunen senast den dag verksamheten påbörjas.

Kommunen har enligt lag rätt att ta ut tillsynsavgift av den som bedriver anmälningspliktig servering av eller detaljhandel med öl klass II.

Försäljning

För försäljning, detaljhandel, med öl klass II krävs att butiken har ett någorlunda brett sortiment av matvaror, det handlar alltså inte om att butiken kan tillhandahålla några enstaka varor. Med brett sortiment av matvaror avses mejeriprodukter, charkvaror, torrvaror, grönsaker, frukt, ett brett urval av konserver liksom djupfrysta matvaror samt pizzor, piroger, smörgåsar och portioner av hämtmat. Däremot anses inte livsmedel inom det så kallade kiosksortimentet vara matvaror. Till kiosksortiment räknas glass, konfektyr, snacks, lättdrycker, kaffe te, kakao, frukt, produkter av frukt, honung, kex och liknande.

Den som bedriver försäljning, detaljhandel, med öl klass II har även skyldighet att utöva tillsyn över försäljningen, så kallad egentillsyn efter ett egentillsynsprogram, för att säkerställa att försäljningsreglerna följs och det inte uppstår olägenheter i samband med försäljningen. Den som inte följer reglerna för försäljning av alkoholdrycker gör sig skyldig till olovlig försäljning, vilket är en straffbar handling.

Servering

För servering av öl klass II krävs att verksamheten bedrivs i en lokal som är godkänd som livsmedelslokal samt att servering av mat samtidigt bedrivs i lokalen. Som mat räknas då lagad mat, dock ej korv med bröd eller smörgåsar.

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Servering av öl klass II får inte föranleda olägenheter i form av ordning och nykterhet. Den som säljer öl ska genom legitimationskontroll förvissa sig om att köparen är över 18 år. Öl klass II får heller inte säljas till någon som är märkbart påverkad.

Försäljning och servering

För verksamheter som både bedriver en kombination av detaljhandel och servering krävs att villkoren för respektive försäljningsform är uppfyllda. Ett exempel på detta är en verksamhet som både serverar mat och säljer portioner av hämtmat.

Försäljning av tobak och nikotinläkemedel

Utöver tillståndsgivning i alkoholärenden och tillsyn över restauranger och detaljhandel som säljer eller serverar öl klass II har kommunens tillsynsmyndighet även ansvar för tillsynen av tobaks- och nikotinläkemedelsförsäljningen i kommunen.

Regler och bestämmelser för försäljning av tobak

Sedan den 1 juli 2002 gäller skärpta regler för försäljning av tobaksprodukter. Den som ämnar bedriva försäljning av tobaksvaror ska anmäla detta till den kommun där försäljning kommer att ske senast den dag som verksamheten påbörjas.

Sedan 1997 gäller 18-års gräns för att få köpa tobaksprodukter, vilket gör att den som säljer är skyldig att via legitimationskontroll förvissa sig om köparens ålder. Säljaren ska också bedriva egentillsyn efter ett egentillsynsprogram. Detta för att säkerställa att försäljningsreglerna följs samt för att förhindra att olägenheter uppstår i samband med försäljningen.

Följande ändringar i tobakslagen gäller från den 1 augusti 2010:

Försäljning av tobaksvaror får inte börja innan en anmälan gjorts till den kommun där varorna ska säljas. I anmälan ska försäljningsställets ansvarige namnges, firmans organisationsnummer samt försäljningsställets namn. Fortsatt giltighet gäller om anmälan gjorts innan lagändringen. Till anmälan om tobaksförsäljning ska det bifogas ett program för egenkontroll. Där ska det beskrivas vilka rutiner som finns för att kontrollera kundernas ålder och hur verksamheten är organiserad när t.ex. unga är anställda. Näringsidkare som säljer tobak är skyldig att ge sin personal den information och det stöd som behövs för att personalen ska kunna följa tobakslagens bestämmelser. Kommunen kan förbjuda försäljning av tobaksvaror om det förekommer överträdelser av bestämmelserna i tobakslagen. Förbudet gäller då i högst sex månader. Kommunen kan också utfärda en varning.

Kommunen gör regelbundet tillsyn på de ställen som bedriver försäljning av tobaksvaror, för detta tas årligen ut en tillsynsavgift.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Regler och bestämmelser för försäljning av nikotinläkemedel

I mars 2008 trädde lag (2007:1455) om detaljhandel med nikotinläkemedel i kraft. Med denna lag möjliggörs försäljning av receptfria nikotinläkemedel av andra än Apoteken AB. Förutsättningen för att få sälja receptfria nikotinläkemedel är att verksamheten anmäls till den kommun där handeln bedrivs. Lagen ställer krav på säljaren om att 18-års gräns ska efterlevas och kommunen ska utöva kontroll av försäljningen. Vidare ska verksamheten bedriva egenkontroll och därmed upprätta ett egenkontrollprogram som är lämpligt för verksamheten.

Kommunen har för tillsynen rätt att ta ut avgift.

Remissinstanser

Polismyndigheten

Denna myndighet är en obligatorisk remissinstans enligt alkohollagens 8 kap. 1 §. Polismyndigheten ska i yttrande redovisa de omständigheter som ligger till grund för myndighetens bedömning och därvid särskilt yttra sig om sökandens lämplighet att ansvara för verksamheten.

I sin bedömning av verksamheten kan verksamhetens inriktning och geografiska läge vara av betydelse för kommunens bedömning avseende risken för alkoholpolitiska olägenheter. Statistik om brott och omhändertagande i området kan bifogas yttrandet.

Bygg- och miljönämnden

Detta är en viktig remissinstans som godkänner restaurangköken utifrån livsmedelshygieniska förutsättningar samt yttrar sig över vilken kapacitet som köket har för en allsidig matlagning. I yttrandet kan också upplysningar om risker för lukt eller bullerstörningar ingå.

Yttrandet har stor vikt för beslutet om serveringstillstånd. I alkohollagen och dess förarbeten sägs uttryckligen att bygg- och miljönämndens yttrande ska tillmätas stor betydelse. Detta gäller inte minst skyddet för närboende till restauranger. En allmän förutsättning är enligt hälsoskyddslagen att störningar som kan vara skadlig för människors hälsa och som inte är ringa eller helt tillfällig är att betrakta som en sanitär olägenhet. Definitionen avser alla former av störningar som kan ha en skadlig inverkan på en människas hälsa.

Skatteverket och Kronofogdemyndigheten

Skatteverket och kronofogdemyndigheten svarar för kontroll av sökandens ekonomiska skötsamhet. Den sökande kan själv begära in intyg från kronofogden för att visa att han fullgjort sina skyldigheter mot det allmänna. Tillståndsmyndigheten bör dock förenkla prövningen av sökandens lämplighet på så sätt att sökanden åläggs att i möjligaste mån själv införskaffa erforderligt underlag för bedömning av ansökan.

Den sökande ska på begäran av bolagsverket inhämta personnummerutdrag som visar vilka bolag den sökande är eller varit verksam i.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Datum: 2018-10-29

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 57/2011

Beslutad av: Kommunstyrelsen § 102/2018

Skatteverket hjälper kommunen att kontrollera finansieringsplanen och kalkylen för den planerade verksamheten.

Övriga

I förekommande fall kan också yttranden inhämtas från andra t.ex. räddningstjänsten och socialtjänsten. Räddningstjänsten medverkar också vid behov i det direkta tillsynsarbetet.

Ansvarsfull alkoholserving

Bräcke kommun arbetar enligt metoden ansvarsfull alkoholserving, vilket är en evidensbaserad arbetsmetod som förebygger och minskar alkoholrelaterat våld och skador i restaurangmiljö. Detta uppnås genom att inte servera alkohol till berusade personer och inte servera minderåriga alkoholdrycker. Metoden utvecklades i Stockholm under andra halvan av 1990-talet och har sedan 2002 spridit sig över hela Sverige.

I Bräcke bygger metoden på ett arbete mellan Länsstyrelserna i Jämtland och Västernorrlands Län, Ragunda kommun, polisen samt krögare med permanenta serveringstillstånd, serveringspersonal och ordningsvakter.

Metoden rymmer kartläggning av alkoholrelaterat våld, utbildning, arbete med policy på restaurangerna samt en, från kommunen och polisens sida, samordnad effektiv tillsyn och vid behov adekvata sanktioner.

Meningen är att bedriva ett långsiktigt arbete med tydliga och gemensamma mål där alla berörda parter är aktivt involverade. De långsiktiga effekterna på minskade alkoholrelaterade problem märks när den effektiva tillsynen kombineras med ansvarsfull alkoholserving.

Genom metoden utvecklas också en bättre kontakt mellan kommunens handläggare och krögarna, vilket leder till ökad kunskap och förståelse för varandras arbetsområden. Det öppnar också dörrar för diskussioner och minskar motsättningar till följd av okunskap.

Handläggningstider

Nyansökningar	3 månader
Utvidgade tillstånd	1 månad
Utökad serveringstid	1 månad
Tillfälliga tillstånd för servering av alkoholdrycker till allmänheten	1 månad
Tillfälliga tillstånd för servering av alkoholdrycker till slutna sällskap	10 dagar